

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica in septuagesima. II Sermo. XXXV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

tur. et in hac misericordia dei apparet quod ali quos in illam salutem erigit. a qua plurimi deficiunt secundum omnes cursum et inclinationem nature. Sed quia ista sunt supra nos. Ideo dicamus sicut in alijs absconditis diuinorum secretorum. clamantes cum apostolo. O altitudo diuinarum sapientie et scientie dei. etc.

Dominica in septuagesima. II
Sermo. XXXV

Quid hic statis to

ta die ociosi. **Parbel. tr.** Quonia ut ait magnus pater Augustinus libro de operibus monachorum. Nullo modo decet ut in eavita ubi senatores fuerunt laboriosi fiat opifices ociosi. Decille. vult dicere. quod valde indignum est ut in presenti vita nos peccatores et peccatis pleni quod pro remissione peccatorum merito laborare debemus. ocio et desidia torpeamus. et quod sancti qui fuerunt quasi senatores et principes et erga nos iusti sancti et innocentes tanta passi sunt quod nullus eorum sine graui labore peruenire potuit ad regnum celorum. Hinc dicit **Chrysostomus** super **Bartheum.** quod qui habent spiritum dei non sunt contenti sedere ociosi. Sed ipse spiritus qui est in eis urget eos aliquid bonum apprehendere. Quia igitur homines in hac vita in bonis se exercitare negligunt. et salutem laboribus iustis bonorum operum acquirere tepescunt. ideo saluator arguens eorum accidia. increpando dicit. Quid hic statis tota die ociosi. Ex quibus verbis arguitur humana negligentia ab inutili ociositate et tribus. Primo quidem iuste arguitur et reprehenditur ex parte loci convenientis. cum dicitur. Quid hic in ista vita presenti. Secundo arguitur ex parte temporis congruentis. cum dicitur. tota die. Tertio ex parte damni subsequentis. cum additur. statis ociosi.

Dixi primo quod hic arguitur humana negligentia ab inutili ociositate. primo ex parte loci convenientis. cum dicitur. hic in hoc mundo. in presenti vita. ubi est locus conueniens ad laborandum omnibus. quia ut dictum est. Hic est vinea ferulis omnibus

laborare volentibus. Unde hoc ostendit natura loci. quia iste mundus non est nisi quasi quidam ager in quo homo primus cum sua posteritate positus est ut operaretur terram. ut dicitur **Genesis. iij.** unde ei dictum est. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Non ergo in ocio. sed in sudore vultus comedendus est panis noster. Sed vere multi comedunt eum in ocio. ut ysurarii. feneratorum. mercatores. et alij leccatores. qui de suis lucris illicitis viuunt. et aliorum sudores bibunt et comedunt. cum tamen manibus proprijs esset vicinis nostrum laborandum. Iuxta illud. **i. Thes. iij.** Operemini manibus vestris. Et scda **Thessa. vltimo.** Si quis non vult operari non manducet. Sunt autem plura que mouent hominem ad laborem salutarem precipue in hoc mundo. que sumuntur ex parte commoditatis loci huius mundi. primum est. quia in hoc mundo tantum est locus laboris institutus a natura. **Job. v.** Homo ad laborem nascitur ut quis ad volandum. Et etiam quia ut dicit **Holgorb** super librum **Sapientie. cap. xv.** Locus presentis vite est medius inter celum et infernum. In celo est summa quies et nullus labor. In inferno summus labor et nulla quies. Ergo conueniens est ut in hoc mundo sit quedam commixtio laboris et quietis. tamen plus debet participare de labore. quia vicinior est inferno quam celo. Laborem autem huius mundi faciunt nobis et alleuant plura. Primo. quia habemus supra sollicitos conductores. paratos adiutores. et veraces promissores. De primo christus. de secundo sanctos patres. De quorum persona apostolus dicit. **i. Thessa. iij.** Obsecramus vos in domino ut operantes panem suum manducetis in silentio qui eiusmodi sunt. scilicet curiosi aut ociosi. Ecce quomodo sollicitat apostolus ad laborem. Sic alius scilicet **Dauid** sollicitat. Laborem manuum tuarum quia madaucabis. scilicet in presenti vita. beatus es. scilicet in futura vita. quia quecumque seminauerit homo in mundo. cadem et metet in celo. Secundo. quia in mundo habemus coadiutores coadiutores ad onus ferendum. tot adiutores sunt quot iusti in hoc seculo. quorum unusquisque alterum iuuat. Iuxta illud. **Alter alterius onera portate.** Sed tertio quia in mundo

Dnica septuagesime

isto habemus mercedis promissae securita-
tem. Sapientie. iij. Honorum operu glo-
riosus est fructus. Pro omittitur autem ista
merces per christum hic qui promittit de-
narium diurnu. Promittitur etiam p Jo-
hannem baptista amicu christi dicentez
Penitentiaz agite appropinquabit vobis
regnum celoru. **Matth. iij.** Similiter et
per Petrum **Actu. ij.** Similiter et p Ja-
cobum **Jacobi. iij.** Beatus vir qui sus-
fert temptatione. quoniam cum probatus
fuerit accipiet coronam vite. scilicet eterne.
qua repro misit deus his qui diligunt eum.
Et ista sunt tria. que mouent homine ad
laborem salutarem in vita presenti ex par-
te comoditatis loci. **S**unt autem
alia que mouent ex parte alia. scilicet mari-
me incomoditatis. Unde laboranduz est
continuo propter vitanda illa incomoda.
Primo siquidem mundus iste est pericu-
losus. quia quasi plenus periculis. que enu-
merat apostolus. ij. **Corinthio. ij.** dicens.
Periculis fluminum. periculis latronum
periculis et genere. periculis in ciuitate.
periculis in mari. periculis in fallis fratri-
bus. unde homo semper habet materiam
laboris meritorij pze manibus. caute se
habendo ab istis et cum istis. Unde **Job**
vi. dicitur. Diluua est vita hominis sup-
terram. Periculum fluminu est periculum
diuitiarum. vbi perit humilitas. quia ver-
mis diuitem superbia. vt ait **Augustinus**
Ideo ammonet propheta vt cauti simus
in diuitijs dicens. Diuitie si affluant. no-
lite cor apponere. scilicet ne per superbiam
perdatis humilitatem. Sed periculum la-
tronum est periculum deliciarum. que de-
struunt cordis quietem. **Unde quarto.**
Fornicatio et vinum et ebrietas auferunt
cor. Tertium periculum est ex genere. scilicet
et generis nobilitate. vbi est zelus et i-
uidia ad inuicem. quia vnus eleuatur co-
tra alium. contra quos dicitur **Malachie**
secundo. Aliquid non est pater vnus om-
nium nostru. Quartum periculum ex gen-
tibus. id est. ex superioribus. fratribus. pa-
rentibus. qui sepius impediunt profectu
salutis. Unde saluator. Qui non odit pa-
trem suum et matrem suam. non est me dignus.
Et **Abacuc. ij.** Ne qui edificant syon i san-
guinibus. Quod faciunt illi qui omnia vo-

lunt facere propinquis et amicis. **Quin-**
tum periculum est in ciuitate. vbi sunt dis-
sensiones. conspirationes. vbi perit pax et
tranquillitas. **Ps.** Uidi iniquitate et con-
tradictionem in ciuitate. Sextum pericu-
lum est solitudinis. et sunt singularitates
vbi perit auxilium et solacium. **Eccles. iij.**
Ne homini soli. quia cum ceciderit non
habet subleuantem se. Septimu pericu-
lum est maris huius seculi. vbi perit cha-
ritas. ad **Romanos. xij.** Nolite conformari
huic seculo. In hoc mari magno et spa-
cioso. ymo et periculoso est ille magnus ce-
tus dyabolus. de quo dicitur in **Psalmo.**
Draco iste quez tu formasti ad illudendu
ei. Contra quem precauendu est semp ne
mergat nauem anime in profundum infer-
ni. Et est mirabile q quocunqz se vertat ho-
mo semper habet dyabolum sibi aduersuz
Nam si vult incedere per terram in vita acti-
ua. statim dyabolus occurrit sicut leo. cir-
cuiens et querens que deuoret. **i. Petri. v**
Si homo vult eleuari in celu in vita con-
templatiua. statim dyabolus occurrit vt
princeps tenebraruz harum. militans in
aere. et volitans inter celum et terram. vt
dicitur **Ephes. vi. capitulo.** Si vero ho-
mo vult ascendere infra per consideratio-
nem et meditatione penarum infernalium
ibi occurrit dyabolus. quia ibi est propi-
us locus eius. Et sic semper homo habet
materiam exercitij cum eo. Secundo. quia
iste mundus est suspiciosus. ideo merito
in eo laboranduz est et ambulandum cau-
te. Nescimus enim quis sit amicus quis ini-
micus. **Azech. ij.** Num scorpionibus ha-
bitas. Et apostolus **Paulus** dicit. q sumus
in medio nationis prauae. Semper ergo
homo debet esse in labore prouidendo de
se. quia semper est in suspitione. Tertio. quia
iste mundus est non tamen suspiciosus s; eri-
am omnino dolosus. Unde **Hieremie. ix.**
Habitation tua in medio ydoli in dolo re-
nuerunt me scire. **Hinc Hieremie. ix.** dicitur.
Unusquisqz se a proximo suo custo-
diat. et in omni fratre suo non habeat fidu-
ciam. quia omnis frater supplantans sup-
plantabit. et ois amicus fraudulenter incedet
Et **Abdic. in pn.** Qui comederit tecum po-
net insidias subrus te. non est fiducia i eo.
Adhuc enim. moratur **Judas** cu christo.

in mensa. ad huc man⁹ tradentis nobiscus est. sicut predicat saluator. Tradet autem frater fratrem in mortē. et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meū. Et certe sic est si volumus aduertere. Certum est q^o qui vult hodie veritatem christi verbo et facto dicere aut annūciare et docere odio habetur a principibus et seculi hominibus. vmo etiam a proprijs parentibus. iuxta illud apostoli. Omnes qui pie volūt vivere in christo persecutionem patient. Ita homo ex omnibus istis habet materiā laboris si voluerit se exercitare in ea. Unde merito hominibus dicitur. qd hic stas. hic scilicet in hoc mundo tam periculoso. tam suspitioso. tam doloso. cum beatis sollicitos conductores. adiuvātes. auxiliatores. et mercedis promissores. Et tantum de primo.

Dixi secundo q^o in istis premissis arguitur humana negligentia ex parte temporis congruentis. cū dicitur. tota die. **S**iquidem valde oportunitum est tempus vite presentis. Est enī ad modum diei clarissime. De hac die dicitur in **Psalmo. ciiij.** Ortus est sol et congregati sunt. et in cubilibus suis collocabunt. Et sequitur. **Ex**ibit homo ad opus suum. et ad operationem suam vsq^{ue} ad vesperam. Exponit Innocenti⁹. Ortus est sol. scilicet iusticie christus. quod factum est resurgendo. quādo clarificatus est toto orbe. Et sequit. **Ex**ibit homo ad opus suum. id est. quilibz iustus et fidelis ad opus bonum. vt incipiat bene opari dū licet. nec tñ ad vnū opus incipiendum. sed etiam ad multa perficienda. vnde addit ps. et ad operationem suam multiplicem. quia dedit eis potestates cuiuslibet operis. sicut dicitur **Luce. xij.** et hoc vsq^{ue} ad vesperā. id est. vsq^{ue} ad mortem suam. De qua **Joh. ix.** Venit nox qñ nemo potest operari. **Vel** vsq^{ue} ad vesperā. id est. vsq^{ue} in finem mundi. in quo grauis impetus inferetur ab antichristo. intantū vt vir liceat tunc bene operari. Tanta enī erit persecutio illis diebus q^o si fieri posset etiam electi mouerentur. sicut dicitur **Mathei. xxij.** Quādiu igitur hec dies luceat nobis operemur bonum. ne tenebre mortis nos comprehendant. Notante au-

tez dicit propheta. **Ex**ibit homo ad opus suum. id est. ad bonum. quod proprie est suum. quia naturaliter homini inest appetitus boni. vt dicitur in **de An. et. i.** **Ex**ibit corum. q^o ratio semper deprecatur ad optima. Dicitur est q^o omne opus bonum tantum est proprie opus hominis. peccatum autem est opus dyaboli. quia per ipsū primo commissum est. et per ipsū in mundo adinuentum. Iuxta illud. Inuidia dyaboli mors intravit in orbem terrarū. **S**ed reuera pauci sunt hodie qui propriū opus laborant. omnes enim fere per totum hunc diem vite presentis intendunt operi alieno. scilicet dyaboli. carnis vel mundi. **N**ā quidam laborant circa honores. quidam circa voluptates. quidam circa diuitias. pauci autem sunt qui circa virtutes et opera salutis. **S**ed certe veniet vespera. veniet et sero mortis nostre quādo oīnus quisq^{ue} videbit fructum laboris sui. **U**nde **Ambr.** in libro de similitudinibus ponit. **I**n hac vita sunt tria genera laborantium. a mane vsq^{ue} ad vesperam in modum molentium. **D**orum namq^{ue} primus quicquid molit ponit in saccum et abscondit. **A**lter vero partem in flumen negligentie cadere sinit. partem vero vento rapi et dispergi permittit. **T**ertius autem quicquid molit impetus fluminis secum tollit. vel ventus dissoluit. veniente autē vesperē quādo a labore cessatur et fructus laboris inquiritur. quid putas singulos habituros. **Q**ui farinā totam seruauit totum labores suum bene recognouit. **Q**ui vero partem recollegit. inde letatus est quod habuit. inde mestus est quod flumen amisit. **Q**ui vero totum amisit. eo tristior fuit. **P**otest liter flumen cursus seculi designatur. ventus vana gloria. molendinum quod tota die molit. presens labor est huius seculi. qui a mane vsq^{ue} ad vesperam nunq^{ue} finit. **H**anc nobis erat quando nati sumus. **V**espera vero erit quando per mortis debitum de hinc transibimus. **T**empus igitur presens dies est in qua laborare debemus. vt in vespera viuamus. **E**t sicut mola circumducta ad cundez semper locum reuertit. **S**ic labor iste singulis annis more solito reiteratur. **M**odo namq^{ue} arat. metitur. seminat. panificatur. comeditur.

Dominica septuagesime

Et iterū ad idem reuertit. In vespera autē quando dicitur. *Voca operarios letabūtur vlti. pura seruata farina tota sua. alij vero qui non totam eam seruauerunt. in hoc mestī erunt. leti tñ qz et alia parte fructificauerūt. Qui vero pro laude vanitatis sue fecerūt. isti farinā totaliter perdiderūt et mestī erunt. quia nullum fructum attulerunt. Isti sunt qui dicunt. Per totam noctem laborantes nihil cepimus. *Luce. v.**

Si igitur quis querit ppter quid in presenti vita laborare debet. Certe respondet qz ppter tria. scilicet ppter cōuenientiam temporis. ppter penitentiam cōmissi sceleris. et ppter vehementiam promissi muneris. De primo patet. Nam vita presens est tempus per modum vigilię precedentis ad festa sequentia. sicut ait *Holgoth super librum sapientie caplo. it.* In vigilijs solent homines laborare feruenter et diu. vnde et prolitiorē horam comedendi differunt quandoqz vsqz in sero. In festo vero solent quiescere et solaciarī. Sic in presenti vita tanqz in vigilia debemus abstinentiam longam tenere. *Iurta illud. i. Pet. v. Sobrius estote et vigilate. 2. Corinth. vi. In omnibus exhibeamus nos sicut dei ministros. in ieiunijs. in vigilijs. in laboribus multis. Et hoc et in festo beatitudinis eterne quiescamus. Apocalip. xiiij. Amodo dicit spiritus vt requiescant a laboribus suis. Et sicut factus esset qui in vigilijs vacaret a labore et in festo laboraret. sic qui in presenti ocia tur vt in eterno laboraret quando alij festiuabunt. Secundo tenemur laborare ppter penitentiam cōmissi sceleris. Sicut enim magna gratia est rustico si dominus eū a seruitute perpetua absolueret pro labore vnius diei. sic homini magna sit gratia a deo qz pro labore virtuoso sue penitentie dimittitur sibi seruitus perpetua culpe ppter quaz debuit in inferno perpetue laborare. qui em seruit peccato. seruus est peccati. *Johānis. viij. Iustum est ergo vt nos peccatores diem istum semel in septimana. id est. tota vita nostra laboremus. vt a seruitute ppetua die octaua resurrectionis nostre liberemur. Tertio laborare tenemur in virtuosis actibus ppter reuerentiam pmissi muneris. Nam fm *Robert.***

tum *holgoth vbi supra. Consideratio mercedis accendit amores laboris. maxime si attendat homo quia non nisi per labore venit ad mercedē. Narrat ferrus Jul. Stragematū libro. i. cap. xli. Et Cir. rex persarum volens animos populariū concitare ad bellū contra medos. talisus est cautela. Duxit exercitum ad quandam siluam vbi populum tota die in maximis laboribus occupauit in silua illa succidēda in crastino vero iussit epulas lautissimas pparare et exercitū cum gaudio et tripudio conuiniari. Et circūiens p turmas interrogauit quis illorum dierū eis magis placeret. Responderūt qz dies secundus placuit eis plus qz pmo. Quibus ille subiūxit. Sicut p labore hesternū ad hodiernū puenistis puiuiū. sic felices beatiqz esse nō potestis nisi pns medos vicerit. Sic moraliter nō possum puenire ad beatitudinē nisi pns hic deuicā medos. i. demones actio stuosos. nec ad cōuiniū puenire possum nisi p labore pntē. Refert *Boetius* li. iij. metro vltio hystoriā triū viroz qz marcos labores sustinuerūt p glā tpali cōsequēda. scz *Agamenon. Ulixes. et Hercules. Agamenon* ita fuit strēnu qz *Troia* decē annis vallās. finalitē deuastauit. *Ulixes* ita fuit fortis qz *Polliferū* gigantē monoculū qz omēs suos socios deuastauerat p suā audaciā infernit. *Tertius* scz *Hercules* xij. picula. que lōgū esset enumerare sustinuit. et viriliter finali trūphauit. Si gētiles tāta sustinuerūt p glā caduca fragili et tpali. multo magis nos p glā etna debem omnia fortiter pati. et sufferre labores pntis vite.*

Dixi tertio qz in verbis premissis arguit humana negligentia ex parte damni subsequenti. cum dicitur ociosi. Certe graue damnū prouenit ex ocio. Sicut enim dicit *Hieronimus* in epistola ad *Demetriadē* nihil in scō pposito deteri est ocio. qz nō solū nō acquirit noua. s; etiā parta cōsumit. Ecce damnū gūissimū. Sūt autē tria que dissuadent nobis ocium. scz *nata. scriptura. et scōz exēpla.* Et pmo nata dissuadet ocium. *Dēs* em create tā corpales qz spūales. tā visibiles qz inuisibiles. tā celestes qz terrestres. tam supcelestes qz infernales vsqz ad

diem nouissimū sunt in quodā exercitio. et quasi quodā ministerio diuine seruitutis unūquodq; iuxta conditionē suam officium suum implendo. Nam supercelestes angeli non sunt ociosi sed semp laudāt deum dicētes. **S**anctus Sanctus Sanctus dominus deus sabaoth. etc. Etia; quidā eorū mouent orbēs celestes. vt dicit **P**olgoth **S**apientie. xvi. **I**ntellige. delectabiliter sine pena et fatigatione. vt dicit philosophus. x. metaphisice. Quidam vero se creta diuina inferioribus annunciant et alios illuminant purgant et pficiunt. Alij vero vt inferiores ad nos in custodiam et protectionē contra demones in mundum diriguntur. vt dicitur ad **H**ebre. secūdo. Omnes sunt administratozū spiritus i ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Dicit **H**orra. Omnes de qualibet hierarchia prima media et infima. licet non semper mittuntur de superiori nisi ex causis specialibus fm eū. Secundo creature celestes. vt stelle. sol luna. et alia corpora sunt in continuo motu et nunquā quiescunt. **I**uxta illud. **D**icitur sol et occidit et in circulos suos reuertit. ibiq; renascens girat per meridiem. **Q**ui cui dubium est saltim per hanc rationem de motu solis cōtinuo certificetur. Quia eo moro crescūt et decrescunt et eo cessante cessarent uiuere. sicut dicit **P**olgoth super librum **S**apientie capitulo. vii. **U**nde **P**lotinus sicut narrat **M**acrobius super somnuz scipionis libro primo versus finez. dicit q; sol est cor celi. ideo. quia sicut corde cessante a motu animal uiuere non potest. Ita nec q; uiuere potest motu solis cessante. Etiam luna moueri ex eo arguitur. quia ista inferiora motu suo nunc humectantur nunc desiccantur. sicut dicit **M**acrobius in saturnalibus. prope finem. **E**t ita de ceteris stellis verum est q; sunt in cōtinuo motu. et cursus suos peragunt fm determinata tempora. **T**ertio creature medie. scilicet aeree. terrestres. et aquatice. sunt in continuo exercicio. Nam aer iste est in continuo flatu et nunc inspiratur et nunc respiratur. nunc ad orientē. nunc ad occidentē ventilatur. **D**e quo in **P**salmo. Qui producit ventos de thesauris suis. **A**ues vero in aere semper volit

tant et circueunt mare et aridam. **A**quā semper fluit et refluit. omniaq; flumina intrant mare. et iterum fluunt de mari. **P**isces maris qui perambulant semitas maris. quidam vadunt ad retia in vsu hominum. quidā ludunt homini in admiratione. et quidam in exercitationem. et quidam in penam. **S**imiliter animalia pusilla cū magnis omnia suo modo laborant in officiis eis iniunctis. licet non laborāt pro necessitate corporis neq; nent. **M**at. vi. **S**ic ergo omnes creature delectatur oculi. et amplectūtur laborem. ad exemplar homini ostendendū. **I**n super. Omnis spiritus laudat dominū. vt dicitur in **P**salmo. d. **E**t ignis grandis nit glacies spiritus procellarum faciunt verbum eius. hoc est officia iniuncta eis peragunt. **S**ecundo scriptura dissuadet oculum tam veteris q; noui testamenti. **E**t i. **B**enesis. i. v. dicitur est homini. **I**n sudore vultus trahetis panem tuo. **S**ecundo **D**avid dicit **I**n labore hominū non sunt. **E**t sequit. **I**deo tenuit eos superbia. operi sunt iniquitate et impietate sua. **T**ertio **S**alomon dicit **P**rouerbioz. xii. **A**nia dissoluta esuriet. **E**t ponit **G**regorius in pastorali parte tertia. **E**suriet. scilicet semper spargendo desideria per voluptates. **E**t iterum **P**rouerbioz. xii. idem dicit. q; in desiderio est omnis ociosus. **D**icit em. **D**esideria occidunt pigrum. noluerunt em quicq; manus eius operari. **E**t **P**rouerbioz. xx. **P**ropter frigus piger arare nolit. mendicabit ergo estate. et non dabitur illi. **I**n nouo etiam testamento saluator de ocioso dicit **Q**uod diabolus inueniens eum vacantem. dicit. **R**euertar in domum meā vnde exiui. **E**t sic assumptis septem nequioribus se ingressi habitant ibi. vt dicitur **M**at. xii. **A**cce graue damnū ex ocio. scilicet superbia. iniquitas. et impietas. esuries et mendicitas. et super omnia demonū societates. **T**ertio sanctorum exempla dissuadent nobis oculum q; veteris tam noui testamenti. **E**t primo exemplum primi nostri patris q; expulsus de paradiso habitauit cōtra eden. ad significandū q; vt dicit **A**ug. in li. de bap. paruuloz. **Q**ui laboribz q; sunt delicijs contrarij. erudiciā est caro peccati. **E**den em interpretat sedes deliciā.

Dominica septuagesime

Item **H**oc vir iustus in generatione sua centū annis archam fabricauit. vineam plantauit. et labores manū suarū manducauit **Genesis. vii. viii. et nono capitul.** Item **Abrahā** fuit tante prouidentie. vt haberet boues alinos et seruos plurimos vt dicitur **Genesis. xij. et quod plus est tūm diues erat vt scriptura de eo non taceret sed diceret. q̄ erat diues valde in possessione auri et argenti Genesis. xij. in principio.** **Isaac** quoq̄ filius eius nō ociosus sed studiosus et operosus circa agrum seminauit in terra sua. et inuenit illo anno centuplum. **Benedictus** ei dominus. et lo cupleratus est homo. et ibat proficiens atq̄ succrescēs donec magnus reuolueret effectus est. **Dabit**q̄ possessionem ouū et armentorum et familie plurimū. **Genesis. xxxij.** Sed et **Jacob** in seruicijs duris seruauit apud **Laban** auunculus suū pro duobus vitijs pascendo greges et foediēdo pureos annis quatuordecim. vt dicitur **Genesis. xxxij.** Longum est pertransire omnes patriarchas qui pastores ouium se appellare non sunt dedignati. vt patet **Exodi.** Veniamus ad christum caput nostrum. et de ipso quoq̄ scribitur per psalmistam. **Regens et pauper ego sum. Et iterū. Pauper sum ego. et in laboribus a iuuentute mea.** **Q̄ si non credis audi qd̄ Iohannis q̄ro dicitur. Et dicitur qui den fatigatus et itinere sedebat sic supra fontē. Fatigatio autem illa erat ex discursu predicationis. quo circuibat ciuitates et castella docens et sanans omnes. vt dicitur **Marci sexto.** Sed nec minus apostoli hocipsū fecisse leguntur. **Petrus** siquidem primo post vocationem etiam redijt sepius ad piscationē cū **Iohanne et Jacobo et filijs Zebedei.** vt dicitur **Luce. v. et Iohannis. xij.** **Paulus** de se dicit. **Q̄ operatus est manibus ne quēq̄ de fidelibus grauaret.** Infiniti sancti laboribus victum quesierunt. Sed quid recenseo historias. breuiter cōcludo. q̄ nō nisi post laborem aliquis sanctorū quieuit in celo. siue sit labor corporis. qui valet ad opera pietatis **Iuxta illud apostoli. Laborer autem magis manibus suis. vt habeat vnde necessitatem patienti tribuat. siue spiritua lis. qui dicitur ipse pietas que ad omnia valet.** **1° Tim. iij.** Sicut ergo maxima**

est utilitas ex labore siue corporali. siue spiritali iustis proueniens. sic maximū dānum reprobis ex ocio subsequens. **Hanc** dicit **Bernhardus** libro secūdo de consideratione. **Ociositas** est mater nugarum nouerca virtutū. Facit enim virum forte precipitari in reatū. et suffocata virtute nutrit superbiam et viam construit ad gehēnam. **Iō Hieronimus** dicit. semper operis aliquid facit vt te dyabolus inueniat occupatum. **Dyabolus** est sicut fur qui videns equum ociosum in campo. ascendit ipsum. non sic autem occupatum labore. **Unde ociosus est sicut caltrum sine muro. quod ab hoste capitur facile.** Et sicut terra sine cultura. que spinas viciorū profert. Et sicut arbor autumnalis infructuosa et mortua. Et sicut vinea neglecta. **Iō fratres charissimi excussa negligentia labori saluifero insistamus. vt per virtutū exercitia possimus peruenire ad eternā p̄mita.** Ad que nos perducatur pater et filius et spiritus sanctus Amen.

Dominica in septuagesima. III Sermo. XXXVI

Te et vos in vineam meam.

Ineam meam. et quod iustum fuerit dabo vobis. **Mathei. xx. cap.** Sicut dicit maximum et gloriozū lumen omnū ecclesiarum sole splendidius beatus **Augustinus** in libro de nouo cantico. **Tria** sunt genera hominum que odit deus. scilicet remanentes. retrocedentes. et oberrantes. **Excitandi** sunt remanentes. retrocedentes reuocandi. errantes in viam reducendi. tardi et hortandi. celeres imitandi. **Qui** non proficiat remansit in via. **Qui** forte ampliori proposito declinat ad illud quod deterius reliquerat reuersus est retro. **Qui** fidem deserit a via errauit. **Hec Augustinus.** Lum igitur in vita presentī multi remanentes retrocedentes et oberrantes sunt. volens dei filius omnes ad profectum salutis eorum dirigere hortatur remanentes vt ad bonū assurgant. reuocat retrocedētes vt in incepto proficiāt et bonū non deserant. et errantes ad viā reducat. vt rectis gressibus in via salutis